

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 118

Maribor, četrtek 24. maja 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

ramotno ponižanje našega naroda

MINISTRSKI SVET SE JE NEPRIČAKOVANO ODLOČIL, DA PREDLOŽI NARODNI SKUPŠČINI NETTUNSKO KONVENCIJO V NEIZPREMENJENI OBLIKI V RATIFIKACIJO. — PR IBIČEVIĆ O NOVI KAPITULACIJI PRED ITALIJO.

BEograd, 24. maja. Sinoči se je nepričakovano sestal ministrski svet, ki je po enourni konferenci sklenil, da predloži narodni skupščini v ratifikacijo znane nettunske konvencije z Italijo, ki so izzvale v vsej javnosti tako hud odpor in se jih ravno radi tega dosedaj še nobena vlada ni upala predložiti poslancem v ratifikacijo.

Sklep ministrskega sveta se smatra kot popolna kapitulacija pred Italijo, ker je znano, da zahteva italijanska vlada ratifikacijo teh pogodb kot eden glavnih pogojev za podaljšanje prijateljske pogodbe med obema državama, ki poteče dne 27. julija. Ne samo v opozicijskih krogih temveč tudi v vladnih krogih priznavajo, da je sedaj najugodnejši trenutek za prijetno revizijo teh konvencij, kajti na podaljšanju prijateljske pogodbe nismo zainteresirani samo mi temveč tudi Italija. Zato je sklep vlade, da se izvrši ratifikacija v nespremenjeni obliki, tembolj presenetil.

Vedno bolj se utrjuje domneva, da gre vladi le za to, da obrne pozornost široke javnosti v drugo smer, da tako prikrije svoj neuspeh z inozemskim posojilom in da pridobi na času, da si zopet utrdi svoj že močno omajani položaj. Vsekakor je pričakovati, da pride o priliki razprave o ratifikaciji nettunskih konvencij v na-

rodni skupščini do silno ostre debate in viharjih prizorov.

Danes jutraj se je italijanski poslanik general Bordero vrnil v Rima " Beograd. Njegov nagli povratak se spravlja v neposredno zvezo z ratifikacijo nettunskih konvencij in zaključkom pogajanj za podaljšanje prijateljske pogodbe med obema državama.

ZAGREB, 24. maja. Danes jutraj je prispel semkaj poslanec Svetozar Pribičević, ki je izjavil novinarjem, da je sklep ministrskega sveta vse zelo iznenadil. Skrajno odločno je, da skuša izvršiti ratifikacijo teh konvencij vlada, ki jo tvorijo izrazito srbijanske stranke. To mora izzvati v prečanskih krogih utis, da je vlada namenoma izdala interese prečanskih pokrajin na korist Italije. — Kmečko-demokratska koalicija bo oti temu najodločneje nastopila in se poslužila vseh sredstev, ki jih ima na razpolago. Po mnenju Svetozarja Pribičevića bi mogla izvršiti ratifikacijo nettunskih konvencij le vlada, ki bi bila faktično predstavica vsega naroda in še to šele po predhodnem sporazumu z vsemi parlamentarnimi strankami. To je vsekakor tako veliko vprašanje, kakor je bilo vprašanje določitve državnih mej na mirovni konferenci.

Venizelos na površju

ATENE, 24. maja. Zaimisova vlada je demisionirala in parlament je odgođen do rešitve vladne krize. Ker so se ponesrečila vsa pogajanja med strankami, je podpredsednik republike, admiral Konduriotis, poveril stavu nove vlade bivšemu voditelju liberalne stranke Venizelosu, ki pa je prevzel mandat le pod pogojem, da dobi za slučaj potrebe tudi pooblastilo za razpust sedanjega parlamenta in razpis novih volitev.

Nepričakovani povratak tega nekdanjega absolutnega gospodarja na Grškem v politično življenje, ima predvsem namen, preprečiti za vsako ceno ponovno obnovo vojaške diktature. Venizelos je že izdal na narodni proglas, da bo branil republikanski sistem proti navalom monarhistov. V notranji politiki bo deloval na to, da pride med strankami do sprave, v zunanji politiki pa se bo držal dosedanjih smeri. Predvsem pa se bo trudil, da vzpostavi prijateljske odnose z vsemi sosednimi državami, v prvi vrsti z Italijo in Jugoslavijo. V kratkem namerava prirediti Venizelos več velikih javnih zborovanj, na katerih bo pojasnil vzroke svojega nenadnega povratka v aktivno politično življenje.

Pogajanja za sestavo nove nemške vlade

BERLIN, 24. maja. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča, da se že vrše med strankami pogajanja za sestavo nove nemške vlade. Socialni demokrati forsirajo za državnega kancelarja pruskega ministrskega predsednika

Otona Brauna. Njegova kandidatura pa je naletela pri meščanskih strankah na močen odpor, ker hoče Braun obdržati tudi prusko ministrsko predsedništvo. Za finančnega ministra prihaja v poštev glavni urednik »Vossische Zeitung«, Georg Bernhard ali bivši minister dr. Reinhold, za notranjega ministra pa dr. Severing ali dr. Solmann.

General Nobile odletel na Severni tečaj

KINGSBAY, 24. maja. General Nobile se je vsled izredno ugodnih vremenskih poročil včeraj jutraj vnovič dvignil na polet na Severni tečaj. Posadka obstoja sedaj samo iz 15 oseb, da je bilo mogoče vzeti s seboj tudi za izkrcanje in zasedranje zrakoplova na ledu potrebni material. General Nobile se je namreč trdno odločil, da se izkrca na Severnem tečaju. V to svrhu je vzel s seboj tudi vsa bremena, ki jih je moral pri prvem poletu proti Ljeningovi deželi pustiti na Spitzbergih. Ta bremena naj bi mu po izkrcanju olajšala zopetni start. Ako bodo vremenske prilike ugodne, namerava ostati general Nobile na Severnem tečaju več ur, da izvrši vsa potrebna opazovanja in merjenja.

Rudniške katastrofe v Ameriki

NEW-YORK, 24. maja. V rudniku Bluefieldu v državi Virginiji je bilo vsled eksplozije zasutih 30 rudarjev, ki so vsi mrtvi. Druga eksplozija se je dogodila v rudniku Juckongrube, kjer je izgubilo življenje 17 rudarjev. To je v enem tednu že četrta rudniška nesreča v Ameriki. Pri vseh štirih je zgubilo življenje 218 ljudi.

Čudo moderne tehnike

AVTOMOBIL Z RAKETNIM POGONOM. — POSKUS Z RAKETNIM VOZOM »OPEL RACK II.« — PRVA ETAPA NEKATERIH VOZIL.

Na berlinskem dirkališču Avus so napravili včeraj drugi poskus z avtomobilom, katerega goni z veliko silo in naglico plin vžganih raket. Baterija raket je zadaj, spredaj pri vozniku je pa naprava, s katero se vžiga ena raketa za drugo.

Poskus je izvedel Fric Opel, šef znane velike tovarne motornih vozil »Opel«. Na dirkališke tribune so nameravali sprva pustiti le povabljeni gledalci največ 2.000 ljudi. To se pa ni dalo izvesti, ker so privreli še tisoči in tisoči ter so policijski kordoni komaj dirkališče zaprli pred navali množice.

Raketni avto ima obliko torpeda, od navadnega avtomobila se na prv pogled razlikuje po široko ploščati napravi spredaj mesto blatnikov, ki je radi tega, da se voz po silnem diru lahko ustavi ter obdrži na zemlji. Voz je črno pobarvan ter ima bel napis »Opel Rack II. Sander«.

Start se je izvršil dobrih 50 m pred tribunami. Vžig prve rakete je zavil voz v oblake belega dima, množica je slišala

pok in ropot in voz se je v dimu in ognjenem žaru v sekundah oddaljil, da ni bilo videti ničesar razven belih oblakov dima. Začetna hitrost 50 km se je s tretjo raketo zvišala na 220 km. Na kraj ogromnega dirkališča je došel raketni voz v dveh minutah.

Tehnik profesor Schütte je gledalcem razložil, da je voz te konstrukcije šele prva etapa vožnje s silo raketnih plinov. Drugi raketni avto bo daleč prekosil svetovne avtomobilske rekorde, potem pride raketno letalo, ki se bo dvignilo v višino do 20.000 metrov ter preletelo razdaljo Berlin—Newyork v petih urah. Višek bo pa raketni »paket«, katerega se bo dalo poslali v vseмирje, da registrira razdaljo, temperaturo itd. ter se s posadko zopet vrne na zemljo.

Tisočera množica je ob poskusu Frica Opela dobila vtis, da se bo to uresničilo, oblaki in ognjeni prameni pošastnega vozila so jo pa precej vznemirjali.

Hamburška katastrofa pred Društvom narodov

BERLIN, 24. maja. Iz tukajšnjih uradnih krogov se doznava, da pride o priliki junjskega zasedanja Društva narodov v razpravo tudi katastrofa fosgenovega plina v Hamburgu. Anglija je namreč pokrenila akcijo za uvedbo preiskave, ker je izdelovanje in razpečevanje tega plina Nemčiji po mirovni pogodbi prepovedano. Današnji socialistični »Vorwärts« pripominja, da je tvrdka Stolzenberg sklenila dobavo tega plina za Rusijo, kjer je že zgradila tozadevne tvornice, ki pa še ne obratujejo.

Smrt narodnega poslanca.

V Tesliću v Bosni je umrl včeraj poslanec narodno-radikalne stranke, Jovan Čirković. Pokojnik je bil znan kot nacionalni delavec v Južni Srbiji še izza turških časov. Po ujedinjenju so bolgarski komitaši ponovno poskušali v Bitolju izvršiti nanj atentat. —

Uradna odredba.

Ob priliki birme, ki se bo vršila v stolni cerkvi dne 28. maja, se določa sledeči cestno-policijski red: D o v o z: Iz I. okraja desno od Slovenske ulice; iz II. okraja levo od Aleksandrove ceste; iz III. okraja brez izjeme; iz IV. okraja desno Samostanske ulice. — O d v o z: Po Gledališki ulici. Iz II. okraja desno Aleksandrove ceste iz V. okraja brez izjeme; iz IV. okraja levo od Samostanske ulice. D o v o z: Glavni trg — Stolna ulica. O d v o z: Orožnova ulica. Izjemoma se dovoli prevoz za birmance po spodnji Gosposki ulici od Glavnega trga do Jurčičeve ulice. Prepovedano pa je, da bi se ustavili v Gosposki ulici vozovi, da se tako prepreči oviranje prometa. Prevoz po Gosposki ulici od Jurčičeve ulice proti Slovenski ulici je strogo zabranjen. — Proti kršiteljem tega izjemnega cestno-policijskega reda se bo strogo postopalo.

Hazardiranje

z naprstniki in kroglicjo, katero sta po ciganskem vzorcu zanesla neki Celjan in neki Mostarčan, je našlo več posnemovalcev. Tako so trije tički v neki gostilni zopet občutno obrali dva kmeta. Enega hazarderja poznajo, drugega pa še iščejo.

Tvornica škroba zgorela

V tvornici škroba (Štirke) v Subotici je nastal včeraj požar, ki se je naglo razširil in tvornico popolnoma vpepelil. Od velikega poslopja so ostali samo zidovi. Zgorele so tudi ogromne zaloge škroba, več vagonov moke in drugega materiala. Le izredni požrtvovalnici gasilcev se je zahvaliti, da niso zgorela tudi ostala poslopja tvornice, posebno hiša, v kateri so nameščeni stroji. Škoda znaša nad milijon dinarjev. Vzrok požara še ni ugotovljen, domneva pa se, da je nastal ogenj vsled kratkega stika. Zanimivo je, da je tvornica pogorela že pred dvema letoma in so jo potem znova zgradili.

Nesreča.

Včeraj se je pri delu ponesrečil 45letni delavec Franc Jelenko, zaposlen pri Splošni stavbeni družbi na Teznu. Ob neki plinski eksploziji si je poškodoval oči. Rešilna postaja ga je odpeljala v bolnišnico. — Doma je pa na stopnicah s skafo na glavi padla 30letna Eliza Hriberšek ter si zvila desno nogo. Tudi njo je rešilna postaja odpemila v bolnico.

Samomor mladenke.

V Rogaški Slatini je predvčeršnjim izvršila samomor 20letna Amalija Kukačeva, ki je šele 1. tm. vstopila v službo kot natakarica v nekem tamošnjem hotelu. Obupanka se je vrgla pod vlak, čegar kolesje ji je odtrgalo glavo in levo roko, tako da je bila takoj mrtva. Nihče ne ve, kaj bi bil vzrok njenega dejanja. Mati nesrečnice, živeča v Studencih pri Mariboru, se je od žalosti onesvestila, ko je zaznala za korak svoje hčere. —

Glavni dobiček s sokolske tombole v Ljutomeru.

Tombola, ki jo je priredilo dne 17. t. m. Sokolsko društvo, je uspela prav dobro. Prvo tombolo (2000 Din) je dobil g. Komornik, adm. poručnik v Ljutomeru, drugo (šivalni stroj) Kardinar Josipina, delavka iz Logarovec, tretjo (moško kolo) Kosi Anton, želarski sin iz Logarovec, četrto (vrečo moke) Ana Magdič, kolarjeva žena iz Radomerja in peto (voz drv) Marija Svatina, posestnica iz Veržeja. Sokolsko društvo se zahvaljuje vsem darovalcem dobitkov in vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli do lepega gmotnega uspeha.

Slovenska Golgota v Italiji

(Iz govora poslanca dr. Pivka)

NASILJE NAD SLOVENSKIMI GOSPODARSKIMI ORGANIZACIJAMI. — PREPREČITEV VSAKEGA POUKA V MATERINSČINI.

Najhujše in najodvratnejše je italijansko nasilje nad gospodarskimi ustanovami naših rojakov v Primorju. Če se tu pa tam dogodio kake male nerednosti v raznih zadrugah, ki so v splošnem najboljše urejene, je to povod, da pride vse v fašistične roke. Italijanski komisar slovenskih posojilnic in drugih zavodov ne pusti, da bi prišel kredit v roke domačinov-Slovanov. Komisarjev ne postavlja sodna oblast, temveč prefekti sami. Tako n. pr. ima prefekt v Putju pravico kršiti trgovski zakon. Vsled tega je razumljivo, da so seljaki Istre v obupnem položaju. Kajti človek, ki je imel občutek spoštovanja do zakonov, ki vodi do spoštovanja države, vidi danes, da so zakoni samo na papirju in tako se ni čuditi, da propada zaupanje v državno skupnost. Samopašnost komisarjev na denarnih zavodih, ki zadržujejo vsa denarna sredstva ter čakajo na prihod italijanskih kolonizov, je vzela ljudem-vlagateljem vsako zaupanje v denarne in zadržne ustanove.

Najhujše je razpuščanje združnih zvez in ustanov v Gorici. Tu je bilo 170 najmočnejših gospodarskih organizacij naše manjšine. Goriški prefekt je razpustil upravni in nadzorni odbor ter postavil komisarje. Naše goriško združarstvo je bilo na prvem mestu in najbrž nimamo niti v naši državi kraja, ki bi bil tako dobro gospodarsko organiziran. Radi tega so bile napačne večkratne trditve, da so najboljši Slovenci v kraljevini SHS. Na gospodarskih organizacijah naših rojakov pod Italijo vidimo, da je najboljši slovenski del ostal izven naših meja. V goriški združni zvezi je bilo med drugim 70 posojilnic, razven tega so bile pa produktivne zadrug, večinoma mlekarke, kmetijske in vinogradniške. V teh zadrugah je bilo do 50.000 članov. Promet lanskega leta je znašal 97 milijonov lir. Zveza ima tudi svoje glasilo »Gospodarski list«. Zveza je najkoristnejša in najpožrtvovalnejša delovala v krajih, ki so bili razdejani v času vojne. V Brdih na primer je sama izvedla agrarno reformo na ta način, da je pokupila veleposestva ter razdelila zemljo kolonistom. Zveza je po vsem tem predstavljala veliko gospodarsko silo, stožer kmetijskega gospodarstva v goriški pokrajini. Prete-

čeno leto je bila pa izvršena državna revizija. Vse so našli v redu. Ko pa je bilo vse izvršeno, je kljub temu ta največja gospodarska organizacija v Italiji preko noči prišla v fašistovske roke. Vodstvo zadrug ni dobilo nobenega uradnega pojasnila, pač pa so vladni listi dovolj poročali o vzrokih tega nasilja. Gospodarskim organizacijam so enostavno podtaknili, da prispevajo v iredentistične svrhe.

Ukinjene so šole in celo verski pouk je prepovedan v materinskem jeziku. Tudi privatno poučevanje je prepovedano. Če ima mati več otrok, ne sme pri pouku sedeti več otrok skupaj nego le po dva. V Julijski krajini je vsak pouk v našem jeziku onemogočen. »Istarska Reč« je izdala radi tega mesečno prilogo »Mladi Istranin« za hrvatsko deco, da bi jo po tej prilogi matere in sestre doma lahko učile čitati in pisati. »Edinost« in »Novice« so pa prinašale prilogo »Za našo deco«. Tako je ostalo vsaj eno sredstvo, da bi postala mladina pismena v svoji materinščini. Naenkrat je pa izšla naredba — zakon o tisku, ki zabranjuje vse take priloge. Tako so odpadle časopisne priloge za mladino in začeli so izdajati poseben časopis za deco. Tržaška »Edinost« je izdala tudi začetnico »Prvi koraki«. Oblasti pa je bila napoti tudi ta začetnica. Posluževali so se tudi prevare. Tako je neki učitelj na Vipavskem v goriški oblasti dejal šolarjem, naj prinesejo svoje slovenske začetnice, da bodo lahko tudi v šoli čitali v domačem jeziku. Otroci so z velikim veseljem prinesli svoje začetnice, učitelj jih je pa pobral in skril. Čitalo se ni niti enkrat.

Ker se zapirajo šole, je učiteljev preveč. Naši učitelji so poslednja leta silno trpeli. Polagati so morali razne izpite in mnogo naravnost poniževalnih zahtev jim je bilo stavljeno. Slovenskega učitelja odpustijo kratkoma iz službe, ali ga pa premestijo daleč v Italijo. V takih slučajih pravi oblast: »Srečni ste, ker greste iz barbarskih krajev v krasne kulturne kraje, da spoznate veličino Italije, države, kateri pripadate!« Torej sedaj ni več nasilja. Sedaj je druga metoda. Ničesar se ne dela za kazen, vse je milo in prijateljsko. Selitev v kulturne kraje — to je v Piemont ali v Abruce,

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 24. maja ob 20. uri »Grofica Marica« ab. D. Kuponi. Znižane cene. Zadnjikrat.

Petek, 25. maja. Zaprto.

Sobota, 26. maja ob 20. »Lepa pustolovščina« ab. B. Kuponi. Znižane cene.

Nedelja, 27. maja ob 20. uri »Dobri vojak Švejk«. Kuponi. Znižane cene. — Zadnjikrat.

Ponedeljek, 28. maja ob 20. uri »Lepa pustolovščina«. Kuponi. Znižane cene. Zadnjikrat.

Binkošti v mariborskem gledališču. Ker odide vojaška godba ravno čez praznike iz Maribora, bo gledališče vprizorilo na binkoštno praznike obe letos najbolj uspele komediji: V nedeljo šlager vseh šlagerjev »Švejk«, ki si ga na ta način lahko pogledajo tudi mnogi zunanji gosti, ki pridejo popoldne k letalskemu meetingu v Maribor; v ponedeljek pa prekrasno francosko komedijo »Lepa pustolovščina«, ki je bila uprav navdušeno sprejeta od marib. publike. Za obe predstavi veljajo znižane cene.

Ustanovni zbor Zveze mest Jugoslavije

Začetkom maja lanskega leta se je vršil v Zagrebu kongres zastopnikov vseh mest Jugoslavije. Takrat je bil sklenjen pravilnik, na podlagi katerega naj bi se ustanovila Zveza mest cele države. Ustanovni kongres bi se bil imel v smislu sklepov prvega kongresa vršiti že čez dva ali tri mesece. Toda ministrstvo je potrditev pravilnika zavleklo do konca novembra 1927 in sklep je bil dostavljen začasni uprav Zveze šele koncem januarja tekočega leta. Tako se bo vršila

končno ustanovitev Zveze šele po 13 mesecih izza prvega kongresa, dne 6. junija 1928 v Zagrebu, kamor ga sklicuje začasni predsednik Zveze, zagrebški župan g. Vek. Heinzel.

Želja začasne uprave Zveze je, da bi bila zastopana po svojih delegatih vsa mesta Jugoslavije, da se tako čimbolj manifestira želja in volja po složnem, skupnem delu vseh mest države za njihov napredek in za zaščito njihove samouprave.

Poleg običajnih točk vsakega občnega zbora — poročila začasne uprave, proračun, volitve itd. — je na dnevnem redu zlasti tudi razprava o načrtu zakona o upravi in samoupravi mest, o njih izločitvi iz oblastnih in sreskih samouprav, določitev sedeža Zveze itd. Predvideno je, da bo prva tri leta sedež Zveze izmenoma v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani.

Kongres bo razpravljala tudi o dopisu Zveze češkoslovaških mest, ki predlaga kongres slovenskih mest in ustanovitev Zveze slovenskih mest. To željo je povdarjal tudi praški župan dr. Baxa ob priiliki nedavnega poseta zastopnikov Prage v Jugoslaviji. Nedvomno je, da bo kongres jugoslovanskih mest usvojil to misel in da bo tudi aktivno sodeloval pri ustanovitvi Zveze slovenskih mest.

Ne dvomimo, da bo tudi ta kongres zapustil globok utis v našem javnem življenju, kakor je že lanski, in da se bo začelo smoteno delo za obrambo gospodarskih interesov naših mest.

Prihod francoskega konzula.

V soboto 26. t. m. bo posetil Maribor novi francoski konzul v Ljubljani g. E. Neuville s soprogo. Francoski krožek vabi člane in prijatelje na čajanko, ki se vrši v čast odličnih gostov ob 20. uri v »Vesni«.

Mariborski in dnevni drobiš

Navodila za aero-meeting na Teznu

Za letenje se morajo vsi prijaviti do 9. ure na letališču pri vodstvu meetinga, kjer dobe nakaznice. Letenje z avijonom »Ljubljana« se bo vršilo le za člane A. K. in proti nagradi 100 Din za polet.

Balončki za zračno pošto se ne smejo spuščati popreje, kakor pride ta točka na red, da se ne bi motila izvršitev programa. Za spuščanje balončkov bo dan znak s strelom.

Pri produkciji s padalom se občinstvo opozarja, da ne gre na prostor, kjer bo padalo pristalo, temveč ostane na svojem mestu. Na to se bo strogo pazilo, da se izogne nepotrebnim poškodbam na poljih ali drugim neizogledam. Prostor za občinstvo je na letališču markiran z zastavicami in obdan z vojaškimi kordoni, in sicer na severni strani letališča od železniške proge pred gozdičem do kantine, zapadno od kantine pred alejo do državne ceste, južno pa pred gozdičem. Dohod na letališče bo ob državni cesti in od kolodvora Tezno skozi zunaj nastavljene kordone, tam, kjer bodo nameščene blagajne. Tudi za dopoldanski pristop na letališče je potrebna vstopnica, ki pa velja za ves dan.

Občinstvo se mora na letališču strogo držati določenega prostora. Program se izvrši do konca v vsakem slučaju. Avtomobilski park se nahaja pred južnim gozdičem in pred alejo med državno cesto in kantino. Vozovni park je na travniku med državno cesto in alejo. Garderobe za motorna kolesa in dvokolesa so pred kantino.

Vsa vozila smejo brezpogojno biti le na določenih prostorih.

Sporod in rezultati tekmovanj se bodo na letališču objavljali z megafoni.

Poseben vlak vozi iz Maribora na Tezno ob 13.40 in nazaj ob 19.11. Vlaki, ki prihajajo iz Ljubljane v Maribor ob 9.37 in 11.52 ter iz Ptuja ob 9.10 in 14.40, se na Tezno ustavijo.

Iz Maribora bo na Tezno in nazaj ves dan redni promet z avtobusi.

Minister zdravstva v Mariboru.

Danes zjutraj se je pripeljal v Maribor minister zdravstva g. dr. Gerazim Popović. Tekom dneva si bo ogledal zdravstvene ustanove.

Stalež uradništva na oblasti.

Centralni urad oblastnega odbora mariborske oblasti ima trenutno 40 nameščenecv: Ravnatelj uradov Ivan Gračnar, sanitetni referent dr. Janko Drnovsek, inženjerji: Jaroslav Černigoj, Anton Dolenc, Franjo Fischer (šef gradbenega oddelka), Edvard Fugina, Josip Lah, Benedikt Wenko, Josip Zidanšek (kmetijski referent), konceptna pripravnik dr. Vladimir Kukman in Jakob Tovornik, vodja pisarne Franc Gorkič, računski uradniki Rudolf Janežič, Ludovik Štancer, Adolf Turk, Srečko Vodopivec in Viktor Zločarnik, upravni uradniki Josip Stegnar, pisarniški uradnik Tine Stangl, uradnik Alojzij Jagodič, pisarniška praktikanta Alojzija Donaj in Hinko Gračner, računsko praktikanta Božo Gröblacher in Fr. Pungartnik, risar Rihard Kokalj, poduradniki Hedvika Brus, Marica Golob, Vilko Hötzel, Rudolf Kolavčič, Rezika Kranjc, Božena Kuhar, Ivanka Mory, Ignac Samec in Josip Žitnik, dnevničarji Fedor Odnoglavkov, Milica Pirih, Vilma Princ in Stanko Povalec ter slugi Franjo Tušak in Ivan Vodušek.

† Fran Barle.

V starosti 64 let je umrl včeraj v Ljubljani ravnatelj tamkajšnjega mestnega vojaškega urada v pokoju, g. Fran Barle, dolgoletni zaslužni straosta Jugoslovanske gasilske zveze. Pokojnik je bil rodod iz Cerkelj pri Kranju. Neprecenljive so njegove zasluge, ki si jih je pridobil na gasilskem polju. Bil je častni član številnih slovenskih gasilskih društev, pa tudi častni član češke in poljske gasilske zveze. Mestna občina ljubljanska ga je imenovala svojim meščanom, kralj pa ga je odlikoval za njegove gasilske zasluge z redom sv. Save IV. stopnje. Pogreb se bo vršil v soboto, ob 15.30 izpred državne bolnice v Ljubljani.

Lepe blmanske slike

po nizki ceni Vam nudi foto-atelje M. Japelj, Gosposka 28.

Ljudska univerza v Mariboru.

Prihodnji teden, v torek in petek (29. maja in 1. junija) proslava 400 letnice Albrecht Dürer-a, največjega nemškega slikarja. Nürnberg, njegovo rojstno mesto, ga slavi pol leta in teh nešteti svečanih umetniških glasbenih, gospodarskih prireditvev se udeležuje ves svet. — Predaval bo svetovno znani umetnostni zgodovinar dr. I. Strzygovski z dunajske univerze. —

Voditeljica mednarodne ženske zveze

predsednica gospa Cornett-Ashby in podpredsednica gospa Malaberre-Sellier sta včeraj popoldne zapustili Maribor. Dopoldan je bil posvečen izletu v okolico, zlasti Falu in posetu pri mariborskem ženskem društvu, ki je odlični obiskovalki iznenadilo zlasti z mnogoterimi narodnimi vezeninami, od katerih je poklonilo nekatere tudi v spomin. Prejšnji večer se je pa po dobro uspelem predavanju po inicijativi ženskega društva vršil manjši sestanek. —

Od Aero-meetinga.

Posetniki aero-meetinga, ki se zanimajo za vožnjo nad Mariborom, se še enkrat opozarjajo, da bodo izžrebane le vstopnice, kupljene do petka popoldne v predprodaji. Vstopnice se razpečavajo v sledečih trafikah: Belle, Meljska cesta; Golčez, Aleksandrova cesta; Svetek, Slovenska ulica in v glavni trafiki na Glavnem trgu. Dalje v Celju pri tv. Goričar & Leskovšek, v Ptujju v glavni trafiki Majžer, v Slovenjgradcu pri Podružnici ljubljanske kreditne banke in skoro pri vseh občinskih uradih manjših občin. Nodeljo se prodajo vstopnice razen pri različnih vhodih na letališču, tudi pred glavnim kolodvorom in na Trgu kralja Petra.

Smrtna kosa.

Dne 23. tm. je umrl po dolgotrajni bolezni g. Valentin W a m l e k, vpok. uradnik okrajnega finančnega ravnateljstva. Pogreb se bo vršil 25. t. m. ob 16. na pokopališču. Blag mu spomin! —

Prisega letnikov 1879—1905.

Komanda mariborskega vojnega okroga razglasa, da se vrši prisega obveznikov rojstnih letnikov 1879—1905 dne 26. tm. ob 7. zjutraj v Gambrinovi dvorani, Gregorčičeva ul. št. 29. Prisegi imajo prisostvovati: 1. vsi voj. obvezniki zgoraj navednih letnikov, kateri iz kateregakoli vzroka dosedaj še niso prisegli brez ozira na to, ali so služili v bivši Avstro-Ogrski ali ne; 2. vsi oni, ki so kot hranilci oproščeni vojaške službe; 3. vsi začasni invalidi. 4. Priseci morajo tudi vsi rezervni častniki in vojaški uradniki bivše Avstro-Ogrske, ki niso sprejeti v našo vojsko, pa še niso zapriseženi. Napram onim obveznikom, ki bodo neupravičeno izostali, se bo kazensko postopalo. —

Za rezervne oficirje.

Komanda mariborskega vojnega okroga razglasa, da se morajo dne 29. tm. ob 9. pri tej komandi, Trstenjakova ulica 3, predstaviti komandantu vsi rezervni oficirji, ki so prejeli vojaško uniformo od države, v tej obleki, ali pa jo prinesli v rokah na pregled. Pripominja se, da mora vsak teh rez. oficirjev prinesiti, oziroma priti oblečen na pregled z vso uniformo, ki jo je prejel, kakor: kapo, bluzo, hlače, plašč in havelok. —

Junaki prekomorskih poletov.

To je naslov 20. knjigi zbirke »Prosveti in zabavi«, ki jo je spisal dr. Pavel V. Brežnik po podatkih največjih svetovnih listov, znanstvenikov in strokovnjakov. Točno in tudi zanimivo so obravnavani vsi srečni in nesrečni poskusi prekomorskih letov in vsi mučeniki in junaki zračnih višin so čitatelju najboljše predstavljani. Pod vtisom našega letalskega dneva bo ta knjiga še bolj zanimiva. Dobl se v Tiskovni zadrugi, stane pa br. 36 Din, vez. 44 Din.

Privatna trgovska šola v Mariboru.

Kakor doznavamo, je dobila tukajšnja stenografska in strojepisna šola Ant. Rud. Legat od ministrstva za trgovino Beograd, koncesijo za enoletni trgovski tečaj. Ta ustanova je za naše mesto kakor tudi deželo velikega pomena. 1046

Golzerl.

lahki ¾ težki in original kakor tudi nad 30 modelov promenadnih čevljev nudi Karo, Koroška c. 19. —

Moderno tetoviranje

PRI MOJSTRU BRUCHETTU V LONDONU.

Tetoviranje se smatra v splošnem za barbarsko navado in umešnost, ki se goji pri neciviliziranih plemenih Afrike, Avstralije in Azije in deloma tudi med mornarji velikih pristaniških mest. Vendar pa živi v Londonu mojster slikanja na kožo, mister George Bruchett, ki pravi, da ima s svojimi iglami in barvami sredi evropskega vele mesta mnogo dela in za služka ter da ga obiskujejo ljudje, o katerih bi si človek težko mislil, da so zavzeti za tetoviranje. Može je pa tudi umetnik svoje stroke. S svojimi aparati ne piše in ne riše samo na kožo, temveč odstranjuje tudi ostanke starega tetoviranja in vse kožne madeže.

Obiskujejo ga dame najvišjih londonških krogov. Može je pa seveda diskreten ter ne pove, koga je že vse olepšal ali kaj je komu vbodel v kožo. Tetoviranje po njegovih ipetodi je baje brez bolečin. Tetovira se z malim električnim aparatom, kojega kot las tanka igla napravi v minuti 250 vbodljajev, tako majhnih, da se s prostim očesom posameznih niti ne opazi. Barve se popolnoma vležejo v kožo ter ne povzročajo nobenega vnetja.

Poleg dam, ki se hočejo olepšati, je imel mojster Bruchett že silno zanimive paciente vseh starosti in stanov. Prvi je bil starejši mornar, ki je imel hrbet poln ženskih imen, kakor telefonski seznam. Može je namreč sklenil, napraviti križ čez življenje »drugih krajev, drugih deklet« ter se oženiti. Radi tega so morala vsa stara nežna imena izginiti ter napraviti prostor za eno samo ime sredi ornamentov gorečih src. Mojster je mornarju hrbet preslikal v največje zadovoljstvo in može je z veseljem plačal visok honorar.

Ni lahko biti milijonar

Mladi krojač iz Roubaixa, Pavel Lelercq je zadeli te dni glavni dobiček loterije francoskih bank v znesku milijon frankov. Koliko ljudi hrepeni po glavnem dobitku, toda kaj se je zgodilo s krojačem, ki je čez noč postal milijonar. Zaprli se je v svoje stanovanje in sploh ne hodi iz njega, da se reši prijateljev, ki so sedaj silno narasli. »Ta milijon je za mene«, je rekel nekemu novinarju, »prava nesreča. Sedaj šele vidim, da ni vsa sreča človeka v denarju. Že dva dni, odkar sem postal milijonar, sploh nič ne jem. Hotel sem mirno nadaljevati svoj posel, ki sem ga opravljal dosedaj, toda včeraj sem pokvaril kroj obleke neke stranke. V mojem stanovanju in delavnici vlada popoln kaos. Nikdar v življenju nisem prejel več kakor 2—3 pisma na leto. Zadnjih 24 ur pa sem jih dobil nič manj kot 3.000. Poskušal sem jih prečitati, toda vzdržal sem samo do 10 pisem. Potem pa jih sploh nisem hotel več odpirati. V odprtih pismih je polno nasvetov, kako naj dobičkanosno naložim svoj denar in najrazličnejši predlogi za angažmane. Neki ljubitelj roulette mi je pisal, da po zna sigurnem sistem igre, po katerem lahko postanem iz milijonarja milijarder in mi predlaga zato, da naj potujeva skupno v Monte Carlo. Kratkotrajno, odkar sem postal milijonar, sem nesrečen človek. Ne vem, kaj bo pozneje«, je končal z nasmehom ta srečni izvoljenec boginje sreče.

Ljudje po krvnih skupinah

Ena od uspešnih metod, ki jih je moderna medicina iznašla v rešitev ogroženega življenja, je krvna transfuzija — to je neposredni pretok krvi zdravega človeka v bolnikove žile. Dogodilo se je pa vendarle že večkrat, da je ta metoda odrekla kljub najboljšemu zdravju človeka, ki je kri daroval. V nekaterih slučajih je transfuzija zdrave krvi bolnikovo smrt celo pospešila. Kaj je vzrok? Prvi odgovoril na to vprašanje leta 1900 zdravnik dr. Landsteiner v New-Yorku. Po njegovi teoriji so ljudje razdeljeni v štiri različne krvne skupine. Transfuzija krvi je po mnenju tega zdravnika uspešna le pri ljudeh, ki pripadajo eni in isti ali vsaj najbolj podobni krvni skupini. Teorija ameriškega zdravnika je izzvala tekom let po vsem svetu med zdravniki in znanstveniki mnogo preiskav in raz-

Večkrat ga tudi obiščejo mlade dame, da bi jim izbrisal na roki ali kje drugje vpisano ime prve ljubezni. Ta imena morajo proči, da ne bi kvarila nove ljubezni in slučajne prilike za možitev. Kar se ne da popolnoma izbrisati, se mora prikriti s kakimi ornamentami. Tudi zaljubljeni parčki prihajajo, da se jim za »večno« vpišejo draga imena. Vpiše se seveda lažje kakor izbriše in barva je mnogokrat trajnejša od ljubezni. Sicer so pa tudi večne zaobljube lahke, ker mojster svojim obiskovalcem nikdar ne pozabi povedati, da zna v slučaju potrebe mojstersko tudi vse izbrisati.

Včasih je umestna tudi velika opreznost. Tako se zateče k mojstru večkrat kak možak, kateremu se silno mudi z odpravo kakega kožnega madeža na licu ali na roki. Previdni mojster se pa v takih slučajih diskretno informira pri policiji, če ne išče kakega zločinca s takim in takim znamenjem. Mojstru ne gre v račun, da bi retuširal tiralice.

Nezakonske matere, ki dajo svoje otroke kot plod tajne ljubezni tujim ljudem v rejo, privedejo otroka poprej k mojstru, da mu tetovira ime ali kak znak, da bi se otroka pozneje lahko z vso gotovostjo spoznalo.

Najoriginalnejši pacient je bil pa brez dvoma neki bogat posestnik iz Indije. Na svoji plešati glavi je hotel imeti po vsej sili sliko angleškega kralja, okrog pa krono. Mojster je za dobro plačilo ugodil tudi tej želji in čudaški bogatin se sedaj že spreha v Indiji po svoji plantaži in gozdovih s krono na pleši. Sam te krone sicer ne vidi, če bi se je pa le naveličal, bo pa prišel zopet v London, kjer mu jo mojster prav rad zopet izbriše.

prav, vprašanje krvnih skupin pa še vedno ni popolnoma razčiščeno.

Konjsko meso in kaviar

V finančnem odboru madžarske zbornice je demokrati poslanec Fabian navedel sledeče v ilustracijo žalostnih gospodarskih razmer: Od začetka letošnjega leta so v Budimpešti zaprli 1198 trgovin, tekom lanskega leta pa samo 680. Letos je v prvih dveh mescih prenehalo poslovati v Budimpešti 220 večjih trgovin, vse lansko leto pa samo 89. Konzum konjskega mesa se je letos podvojil. Število samomorov je katastrofalno. V Budimpešti je ugotovila zdravstvena oblast, da je med 82.000 šolskih otrok 32.000 nezadostno prehranjenih. Finančni minister je obljubil znižanje davkov, davki so pa na deželi narasli za 30 do 100 odstotkov, v Budimpešti, kjer vlada povrh še pravcata panika radi visokih najemnin, pa od 40 do 100 in celo do 300 odstotkov. Odgovorni madžarski faktorji pa nimajo nobenih skrbi razven dragih banketov in vsakovrstnih veselic za razne prijatelje iz fašistične Italije in za mladega sina lorda Rothermerea.

Maščevanje po smrti

Neka žalujoča vdova po nedavno umrlem Angležu je bila klicana k notarju, da prisostvuje čitanju moževe oporoke. Na njeno grozno razočaranje pa je slišala, da je mož v oporoki določil sledeče: »Glede na to, da sem imel smolo in dobil za ženo Elizabeto M., ki me je ves čas najnovega zakona mučila na vse mogoče načine, ki se ni zadovoljila niti s tem, da mi je ugovarjala v vsakem oziru in storila vse, da mi oteži življenje, glede na to, da jo je menda Bog ustvaril, da me prežene kolikor mogoče hitro iz tega sveta, glede na to, da bi Samsonove telesne sile, Homerjeva razboritost, Avgustova modrost, Pirova spretnost, Hanibalova trdoglavost in Jobova potrpežljivost ne bile zadostovale za krotitev njenega značaja, glede na vse to določam po temeljitim prevdanku vseh teh okolnosti imenovani Elizabeti M., svoji zakonski ženi — volilo (legat) enega šilinga.«

Pedant.

— Gospod sprevodnik, kje dobim bilet?
— Biletov ni več, samo vozni listki...
— Torej, kje dobim vozni listek?
— Tamle preko tira v biletarnici...

Drama v zraku

Dosedaj so se razne življenske tragedije dogajale na kopnem, na morju, na planinah, po železnicah in v avtomobilih. Toda življenske drame slede človeku, kamorkoli krene in se jim ne more izogniti niti v zraku. Nedavno smo opisali dramatične momente, ki jih je preživela posadka polkovnika Byrda, ko je že preletela ocean in se morala blizu francoske obale v temni noči in gosti megli spustiti na morje. Izmučen vsled dolgega poleta in izgubivši oblast nad svojimi živci, se je drugi pilot posadke, de Acosta, dvignil proti poveljniku male posadke polkovniku Byrdu in prišlo bi gotovo do katastrofe, da ga ni Byrd z neverjetno hladnokrvnostjo in železno voljo pomiril ter tako rešil situacijo.

Pred par dnevi je padel v Reimsu z višine 300 m na zemljo aeroplan, iz katerega so potegnili — na srečo — pilota in potnika nepoškodovana. Katastrofa je nastala vsled tega, ker je potnik nenadoma napadel pilota in ga pričel tolči po glavi. Pilot je v resnici za trenutek izgubil zavest in letalo je padlo na tla. Pozneje so ugotovili, da je pilot peljal z letalom umobolnega človeka, ki se mu je stanje v zračnih višinah nenadoma poslabšalo. Oddali so ga seveda takoj v opazovalnico.

Rekordne cene za slike

Pri razprodaji Holfordove zbirke znamenitih slik v Londonu so bile v tekmi med angleškimi in ameriškimi kupci prodane nekatere Rembrandtove slike za rekordne cene. Tako sta bila prodana dva portreta, eden za 50.400, drugi pa za 46.200 funtov šterlingov. Za dve manjši sliki je plačal neki Amerikanec 56.000 funtov šterlingov. Vse prodane slike so dosegle rekordno ceno 364.094 funtov šterlingov ali 54 in pol milijona francoskih frankov. Večji del slik so nakupili Amerikanci.

Zvestoba živali

V mestu Brutonu v državi Ohio v Ameriki se je dogodil zanimiv slučaj, ki priča o zvestobi in prijateljstvu živali. Lep buldog, ki je bil dolga leta najboljši tovariš s konjem, je pridrl iz gorečega hleva, v katerem je bil privezan konj in je skušal z lajanjem priklicati domače na pomoč. Ko se mu to ni posrečilo, se je vrnil v hlev in skušal z zobmi raztrgati vrv, s katero je bil privezan konj. Ko so končno pogasili ogenj, so našli konja in psa mrtva drug poleg drugega.

Slikar in gizdave žene

Slikar van Dongen je v zadnjih letih eden od najbolj priljubljenih portretistov v Parizu. Kljub svojemu nepričakovanemu bogastvu in sivi bradi se ni izpremenil in je v resnici še danes tak, kakor je bil nekdaj, ko je na Mont Parnassu za mali denar ponujal mimoidočim svoje slike. Nedavno je slikal neko bogato damo. Sicer jako čedna dama se je krčevito trudila, da bi napravila kolikor mogoče mala usta, čeprav se v resnici ni mogla pritoževati nad njihovo velikostjo. Van Dongen jo je nekaj časa mirno opazoval, nazadnje je pa prijazno menil: »Čemu se toliko mučite? Veste kaj, če vas veseli, pa usta kar izpustim, hočete?«

Usposobljeniški izkaz

Slavni pariški zagovornik de Moro-Giafferi je nekoč pripovedoval, kako je bil povodom neke inspekcije med vojno predstavljen maršalu Franchetu d'Esperey in kako se je razvil dialog: »De Moro-Giafferi, ali niste vi odvetnik?« — Da, gospod general.« — »In zdaj?« — »Telefonski oficir.« — »Kakšne sposobnosti pa imate za to službo?« — »Telefonski abonma v Parizu, gospod general.«

Vesten stražnik.

»Prosim lepo, gospod stražnik, pomagajte mi uloviti cilinder, ki mi ga je odnesla burja.«
»Zakaj pa ne! Do vogala Gosposke ulice že tečem z vami, potem pa se morate obrniti do mojega kolega, ki ima drugi revir...«

Sport

ISSK Maribor—nogometni odsek.

Jutri v petek ob 18.30 obvezen sestanek za prvo in rezervno moštvo na igrišču. — Načelnik.

»Jugoslavija« se je vrnila

s turneje po Nemčiji, kjer je tri tekme zgubila, dve pa dobila. Razmerje golov 20:19 za Beograjčane.

Inozemski klubi v Jugoslaviji.

Za praznike bo gostovalo v Beogradu praško moštvo »Vršovice«, ki bo igralo v soboto z »Jedinstvom« in v nedeljo z »Jugoslavijo«. — Zagreb se pogaja za prihod dunajskega Hakoaha, ki bi nastopil za binkošti proti Haški in Concordiji. Če ne bo tega moštva, pride pa gotovo GAK ali Sturm iz Gradca.

Slovanski nogomet.

Polski Związek P. N. je javil nogometno federacijo ČSR, da sprejema vabilo na slovanski nogometni turnir, ki se odigra jeseni ob priliki desetletnice obstoja ČSR v Pragi. Jugoslavija je že oddala svoj pristanek in ni dvoma, da bo tudi bolgarski odgovor pozitiven.

Poraz Turkov.

Turški olimpijski team je bil zopet tepen. Praška Sparta mu je zabila 5 golov, dobila pa je enega.

Nogomet v Amsterdamu.

Olimpijski turnir v nogometu se odprl v nedeljo 20. t. m. ob treh popoldne s tekmo Čile—Portugalska. Prva tekma IX. olimpijade je tudi za nas največje važnosti, kajti v torek 27. tm. igra naša reprezentanca z zmagovalcem imenovane dvojice. Kakšen nasprotnik se nam torej obeta? Vsekakor ne takó silen kakor v Parizu, kjer nas je svetovni prvak Urugvaj nabiral 7:0. Toda i Čile i Portugalska stojita daleko višje od našega znanja v nogometu. Čile n. pr. je v prvenstvu Južne Amerike za Urugvajem in Argentino na tretjem mestu, Portugalci pa so se v poslednjem času neverjetno dvignili in nedavno odpravili celo odlično reprezentanco Italije z rezultatom 4:1. Dne 29. tm. nam bo torej nemalo vroče, ko bomo pričakovali Jobovih vesti iz nizozemske prestolice, saj ni malo naše moštvo niti enega skupnega treniniga... Najboljši igralec v napadu Marjanović najbrž ne bo nastopil, ker ne dobi dopusta. Sigurna je obramba. Postava bo naslednja: Sifliš; Ivković, Beleslin; Arsenijević, Premierl, Gjorgjević; Marjanović(?), Bek, Sotirović, (Periška), Cindrić, Giller.

Velemesto in arterioskleroza

V vseh stanovih in vseh slojih prebivalstva najdemo ljudi različnega značaja, med temi tudi nemalo clinicov. Dogodek v Arasu na Francoskem nam dokazuje, da tudi vlomilska družba ni brez ciniških članov. Neki Kamilo Aymes je odpoval po opravkih iz Arasa v Pariz in pustil svoje stanovanje brez stanovalca, a zaklenjeno. V noči je vlomil neznanec v razkošno stanovanje in si prisvojil najrazličnejših dragocenosti. Utrujen od velikega iskanja raznih zakladov si je privoščil počitek kar v postelji odsotnega lastnika. Prej je pa še mirno zamenjal posteljno perilo s svežim, ki ga je vzel iz bližnje omare. V čipkah in volanih je mirno prespal noč, se jutraj lepo okopal, opravil toaleta v vili in — brez slede izginil.

Odkritosrčnost.

— Včeraj si manjkal v šoli. Zakaj mi nisi prinesel opravičila?
— Jutri ga dobite gotovo, gospod učitelj!
— Zakaj šele jutri?
— Davi papa še ni vedel, kaj naj napiše.

Likvidacija blv. poštних hranilnic na Dunaju in v Budimpešti.

Upniki teh hranilnic se vnovič opozarjajo, da prijavijo svoje terjatve iz hranilnih vlog in depozitov vrednostnih papirjev najkasneje do 30. junija. Prijave sprejema poštna hranilnica v Beogradu, vse njene podružnice in vse pošte, ki dajejo tudi vse informacije glede teh prijav. Terjave iz čekovnih računov pa se za enkrat še ne popisujejo. —

Viktor Méric:

Pomlajeni

Poželjenje starcev.

I. del.

Navzlic vsej ironiji sem bil pa tudi sam ves začuden. Polagoma sem se osvobodil enega domnevanja za drugim in tako mi je ostal sovražnik, ki svoje uboge žrtve izrabi za strašne poskuse, potem pa jih kot izžet sad vrže na cesto. Na tej podlagi so pa nastala nova domnevanja. Zopet enkrat je bila Juljeta, ki me je v svojem strastnem zanimanju za te uganke spravila na pravo sled:

»Te ljudi, ki se vračajo, bi morali natančneje preiskati. Preiskati bi jih morali do najskrivnostnejšega kotička telesa. Le tako bi mogoče kaj našli. Tu je ključ in nikjer drugje!«

Ko mi je razlagala to svoje mnenje, je oči zaprla, kakor bi se bala, da bi mogel v njih brati. Ni se ji pa posrečilo prikriti porogljivosti, ki se je izražala v njenem nasmešku. In — ali naj priznam v svojo sramoto? — meni je postalo nekako tesno in čudno pred to prelestno ženo, bitjem divne šibkosti in nadnaravno ostrega pogleda. Ponižen in plašem sem bil pred tem bitjem.

Spisal sem prepričevalen članek. Zahteval sem ponovno, potem radio-grafije in vseh drugih znanstvenih metod najnatančnejšo preiskavo najdenih ali vrnjenih duhovnikov. Veselilo me je, da so mi tudi tovariši pritrjevali. Dovolj je bilo teh težkih in izzivalnih ugank, razjasnitev se je zahtevala. Svet je hotel vse vedeti.

Kmalu smo zvedeli — žalibog. Vedeli smo vse. In to, kar smo zvedeli, je bilo tako zamotano, tako različno od vsega tega kar smo mislili, sanjali in si predstavljali, da je val groze zgrabil naša bitja, ki so tekom mescev pretrpela toliko muk. Bilo je več slučajev izbruhov blaznosti. Tudi nekaj samomorov. Neki družinski oče je vrgel svoje tri otroke iz četrtega nadstropja na tlak ter skočil sam za njimi. Drugi je na strašen način z nožem umoril

svojo ženo. Prsa ji je razrezal ter tulil, da je namestnik Ugolina na zemlji. ... Strašna blaznost!

To so dejstva, sama dejstva, kakoršna so nam bila javljena v vsej svoji brutalnosti. Šest duhovnikov od sedmih se je vrnilo. Podvrgli so jih najnatančnejši preiskavi. Proučevali so geografijo njih teles od zgoraj navzdol. In videli so! ... Videli so sledeče:

Najprej so ugotovili, da imajo vsi na tilniku, tam, kjer začno lasje, malo rdečkasto piko. Okrog te pike ni bilo nobene vnetja, nobene druge sledi. Oborožili so se z mikroskopi, ki pa tudi niso pokazali ničesar pozitivnega. Samo to se je videlo, da so imeli vsi piko na istem mestu od vbodljaja, izvršenega od spodaj navzgor z enakim instrumentom.

To pa ni bilo nič, popolnoma nič v primeri s tem, kar se je skoraj istočasno odkrilo. Bil je dr. Hispa, šef-zdravnik bolnišnice Cochín, ki je prvi odkril presretno dejstvo. Ko se je sklanjal na golim telesom enega teh pacientov, se je naenkrat vzravnaval, zakričal, oči pa razširil v začudenju in grozi. S prstom je kazal na mesto telesa, kjer je nekaj opazil. Kaj? Nihče ni vedel. Imel je še toliko moči, da je izustil:

»Tu ... tu ...«

Okrog skrotuma je bila komaj vidna brazgotina, skrotum pa vel in prazen.

Pregledali so druge žrtve ter našli vse v istem stanju. Vsi so imeli tanko, komaj vidno brazgotino, dokaz strašne operacije.

Sedaj so vsi razumeli čudno otopelost, brezizrazne oči in prazen smehljaj nesrečnih žrtv. Razumeli so, da jim je zločinec z bodljajem v tilnik uničil razum in spomin. Nerazumljivo bitje, v neprodni temi skriti Minotaurus jemlje mlade može v polni cvetoči moči ter pošilja nazaj kastrate.

Udušil jim je vse izvore moči in ubil tudi voljo, vzel jim je ves življenski sok ter napravil iz njih žalostne postave, slabotne zgodnje starce.

»Vidiš« — mi je šepetala Juljeta — »slutila sem nekaj takega. Veš, moj dragi, nekoč sem čitala v neki knjigi o po-

kvarjenosti, ki privede anormalne ljudi tako daleč, da ...«

Se bolj se je približala mojemu ušesu.

IV.

»V petek zjutraj pridem po tebe ... Da, moj dragi, odvedem te ... Izginila bova. Na normansko obalo.«

»Ali ...«

»Nič ali. Mislim, da imaš dovolj pravice do počitka in dopusta. Tvoja navzočnost pri listu sedaj ni potrebna. Petnajst dni prostosti, veselja, ljubezni ...«

»Kaj me misliš odvesti?«

»K mojemu stricu. Ta prismojen starček bo vesel, če te spozna. Bral je tvoje stvari z velikim zanimanjem — še več — s pravo strastjo. Na razpolago mi je dal svoj voz. Ali se strinjaš?«

»Kako bi ti mogel odreči.«

Prekrasen voz naju je vozil z največjo naglico. Bil je najlepši dan avgusta. Prejšnji dan je dež spral ceste in omilil vročino. Na desni strani je bliščalo morje kakor pločevinasta plošča. Dobro se še spominjam, da sva obstala v Villersu pred teraso nekega hotela. Juljeta je bila žejna. Blizu pol ure sva počivala s pogledi na mirno pristanišče in zaliv. Mamila naju je slika oblačnega horizonta z lahno valovitimi črtami. Za oči — kakoršne so moje — vajene brezkrayne modrine pokrajin ob Sredozemskem morju, je bilo Normansko morje nekaka morska miniatūra pod neumitnim nebom. V naravo se nisem mogel zatopiti, ker sem venomer opazoval Juljeto, ki se mi je po svojem obnašanju že od jutra zdela nekako čud-

na in koje trajno molčanje je bilo zame polno skrivnosti.

»Kaj ti je?« — sem jo menda že desetič vprašal. »Lahko bi si mislil, da se dolgočasiš.«

Komolec je oprla ob mojo ramo, gračijozno, udano in tudi resno. Pogledala me je ter spregovorila:

»Ti mi torej slediš, ne da bi natančno vedel, kam te vodim. Nič se torej ne bojiš.«

Naglo sem se odmaknil.

»Neumnosti!«

»Vendar, moj dragi ... In če bi bila pomočnica tvojega zloglasnega Ugolina? ... No? ... Kaj misliš?«

Nevoljno sem zganil z rameni. Hotel sem pokazati, kako maol m je do takega neokusnega govorjenja, pri tem sem se pa hotel otresti tudi nekega negotovega nemira. Juljeta me je nepremično gledala. V njenem pogledu sem sumil neko temno ironijo, pomešano s sočutjem. Moja zadrega je naraščala. Odvrnil sem pogled.

»Veš kaj, še je čas.«

»Kaj hočeš s tem reči?«

»Reči hočem, da me še lahko zapustiš ter se vrneš. Kdo ve? Pozneje bo mogoče že prepozno.«

»Meša se ti!«

Izbruhnila je v ostro zvoneč smeh in njene roke so se krčevito zagreble v moja ramena. Par trenutkov sem bil razburjen. Potem sem jo odrinil od sebe, slabe volje in jezen nad svojo slabostjo.

»To so vendar neumnosti!«

Dale prihodniči.

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenile, dopisovanje in oglaševanje ali ročnega značaja: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Damske nogavice
znamke »Mravlja«, nudi Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka ulica 5. 895

Stanovanje dveh sob
s pritliklami išče stranka brez otrok. — Naslov v upravi lista.

Orehi
poceni se dobe v Mariboru, Pod mostom 7 (desni brez Drave.) 1038

Plisé ažur
vsake vrste, stoječe, ležeče, votle in kombinirane gube, tudi najmanjše za svilo od 2 mm naprej, ter na vseh tkaninah, posebno pa na svilu in na sličnem izdeluje samo prva delavnica te stroke v Mariboru, mod. atelje: Marica Kitzler, Krekova 5. 1042

Lepa soba,
solčna, z električno razsvetljavo, odda se takoj. — Naslov pove uprava lista. 1044

Potnik,
kateri bi vzel majhen novi v vsaki družini potrebujoči predmet za razpečevanje pri trgovcih s seboj, se išče. Ponudbe pod »Novost« na upravo v Mariboru. 1045

Stanovanje
2—3 sobno iščem. Plačam eventuelno najemnino za 6 mesecev v naprej. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Mirna stranka«. U.—

Pisalne stroje
Remington — najnovejše modele — prodaja na obroke J. Gustinčič, Maribor, Tatlenbachova 14. Zahtevajte ponudbe. 969

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Gonilne, šivalne in vezalne jermene
iz la usnja nudi Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 864

Sivani sandali in čevlji
se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 948

Sandale,
dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Stanovanje
eno do dveh sob išče stranka brez otrok, če mogoče v Melju. Naslov pove uprava lista. — 1004

Dobro meščansko hrano
iščem za dve osebi. Ponudbe z navedbo cene pod »Dobra hrana« na upravo. U

Kovčke za potovanje
vseh vrst, vseh velikosti od najmanjšega do največjega nudi po najnižjih cenah Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 863

Potrni neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem, da je naš najboljši, iskrenoljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Matija Šmid

sol. upravitelj v. p., posestnik in častni občan občine Podgorje

v torek 22. maja 1928 ob pol 6. uri zjutraj po daljšem bolehanju, previden s tolažili svete vere, v 73. letu starosti mirno in vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, 24. maja ob 14. uri pop. iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Podgorje pri Slovenjgradcu, dne 22. maja 1928.

Elizabeta, soproga

Matilda, dr. Konrad, Adela, dr. Joško, Milka, Matko, Krista, Mira, Milan, Mirko, otroci

Miloš in Lenka, brat in sestra Zorka Šmid, Aleksander Alt, zet in sininja Ljubo in Danica vnuk in vnučinja.

Sveže jajca počena

po najniž. cenah dobite dnevno pri tvrdki Jurij Ehl, Maistrova ulica 6.

Dr. Pavel V. Brežnik

JUNAKI PREKOMORSKIH POLETOV

Bogato ilustrirana knjiga velja broširana Din 36.—, vezana Din 44.—

Naroča se v knjigarni

Tiskovne zadrage v Mariboru, Aleks. c. 13.

Za lepo vreme

MARIBOR, GOSPOSKA ULICA (JOS. MARTINZ)
PTUJ, SLOVENSKI TRG (PETOVIA)
CELJE, ALEKSANDROVA ULICA 1

1034